

N:o 9.

Af Herr De Laval, Palme Patrik Johan: *Om befrielse från erläggande af tionde för tillverkning af metaller.*

I sammanhang med det viktiga åliggandet att bestämma skattebidragen till Statsverket, har Riksdagen det icke mindre viktiga, att tillse den ändamålsenliga fördelningen af dessa bidrags utgörande, så att de kunna framgent utgå med näringarnes bestånd. På grund deraf hafva i framfarna tider riksdagarne, i och för de betydliga inkomster, som Staten ville hemta från bergsbruksnäringen, lemnat densamma värdefullt understöd, och, då det visat sig, att näringen ändock icke kunde dermed bestå, tid efter annan beviljat eftergifter i beskattningen. Så har den fordna tiondeafgiften af tackjernstillverkningen blifvit helt och hållet eftergifven utom bergslagerna, och för kopparen nedsatt till en trettiondedel af tillverkningen, samt frågan om berörda afgifters fullkomliga borttagande ställd i beroende af anbefalld utredning angående de fördelar, som Staten tillföre kunde hafva lemnat till näringens understöd, utveckling och förkofran, samt af det vederlag, som för dessa fördelar kunde Staten beredas, då tionden upphörde att vara det. I afseende på koppartillverkningen är undersökningen ännu icke fulländad, och beträffande jernbergslagerna ansågo representanterne från desamma Statens vid sistlidne riksdag framställda på utredningen grundade fordringar på vederlag för friheterna icke förenliga med beståndet af dessa orters näringar. Den afslutade utredningen i afseende på jernbergslagerna ådagalägger — och den under behandling varande angående kopparverken kommer utan tvifvel att visa — beskaffenheten af de fördelar, som Staten i fordna tider lemnat dessa näringar för möjligheten att från dem taga en beskattning såsom tionde eller annan del af tillverkningen; men utan denna närmare undersökning är det nogsamnt bekant, att bergsbruksnäringen, utom denna gamla beskattning, fått vidkännas, såsom alla andra näringar, bevillning af rörelsens afkomst; att den gamla beskattningen efter hand måst mera än en gång minskas eller förmedlas, på det att näringen såmedelst skulle kunna hållas vid lif; samt att densammas bestånd nu mera än någonsin äfventyras

genom den under sistförflutna tio åren ständigt fortgående förminskning i de priser, hvartill bergsbruksnäringens alster från vårt land kunna föryttras. Huruledes detta är förhållandet med jernhandteringen torde vara nog allmänt bekant för att här endast behöfva åberopas, och närlagda, af trycket utgifna prisjämförelse från England, bestyrker, att sedan år 1859 kopparen fallit i värde med nära nog en tredjedel. Det vill häraf synas, som något tvifvel icke vidare kan vara öfrigt derom, att bergsbruksnäringen, för hvars understöd Staten till en början upplät de fördelar, som utgjort föremål för omförmälda undersökningar, och sedermera vid flera tillfällen funnit det vara utaf nöden att eftergifva den deremot fastställda tionden, till vissa delar eller helt och hållet, — nu är ytterligare i behof af understöd medelst lindrad beskattning. Då nu detta varit och är förhållandet, under det till näringens understöd fortfarande varit anslagna de först upplåtna fördelarne, så lærer ett återtagande af desamma icke kunna vara ett medel, som väl egnar sig att främja och understödja den betryckta och vacklande näringen, isynnerhet om dessa fördelar icke numera innehafvas af näringens idkare, utan dessa på annat sätt gjort sig desamma till godo; och under sådana förhållanden synes Staten, för att lemna bergsbruksnäringen ytterligare behöfligt understöd, lika litet böra rubba den enskildes på god tro vunna rätt till berörda förmåner, som den kan ålägga alla bergslagerna samfäldt, eller hemmanen derinom särskildt solidarisk ansvarighet för återgåldandet af de fördelar, som Staten till bergslagerna upplåtit, på sätt i Kammar- och Kommerskollegiernas utlåtande af den 31 December 1867 synes beräknadt.

Då bergsbruksnäringens behof af skattelindring, der sådan genom befrielse från tiondes erläggande icke redan vunnits, är, enligt hvad ofvan blifvit anfördt, obestriddigt;

då, med afseende derå, en sådan lindring nu, såsom tillförene egt rum, bör kunna medgifvas, oberoende af de förordnade undersökningarne om de understöd, som Staten tillförene lemnat, åtminstone intill värdet af dessa fördelar, der det är utredt; och

då det måste vara en orättvisa mot idkarne af de delar utaf bergsbruksnäringen, hvilka, utan några Statens uppoffringar till deras förmån, ännu utgöra tionde, sedan tackjernstillverkningen utom bergslag derifrån vunnit befrielse; så föreslås vördsamt,

att tillverkningen af alla bergsbruksnäringens alster måtte, för så vidt sådant icke redan skett, befrias från erläggande af tionde till Staten; och,

derest bifall härtill nu ej skulle anses kunna så vidsträckt meddelas,

att tiondeafgiften måtte sålunda inskränkas och nedsättas, att densamma icke i något fall öfverstiger det understöd af Staten, hvilket näringens idkare i oafhända förmåner ännu i verkligheten innehafva och åtnjuta.

Stockholm den 27 Januari 1870.

P. de Laval.

N:o 10.

Af Herr **Falk, Herman Otto**: *Om ett tillägg i 24 § Jagtstadgen.*

Genom Kongl. Maj:ts förnyade nådiga Jagtstadga af den 21 Oktober 1864 har visserligen en ganska välgörande ändring skett uti förutvarande förhållande rörande jagt och djurfångst, dessa sedda, såväl från en jägares synpunkt, som ock från deras, hvilka af andra skäl veta att uppfatta värdet af den tillgång, som kan ligga uti en vårdad och riklig vildafvel.

Men de bästa laga bestämmelser blifva ofta föga verkande genom svårigheterna vid deras tillämpning; och så visar sig ofta förhållandet vara med Jagtstadgans föreskrifter, ty ehuru nämnde stadga visserligen medgifver åt hvar och en åklagarerätt uti alla sådana förbrytelser deremot, som "angå deruti till allmänt gagn gifna föreskrifter"; så äro dock Skogs- och Jägeristatens tjenstemän samt allmän åklagare de, som det egentligen tillkommer att häruti kära, och som njuta i och för sådant käromål enligt 24 § af berörda stadga "enahanda hägn och vitsord, som enligt lag och särskilda författningar tillkomma dem, som Kongl. Maj:ts, dess embetsmän eller Rättens ärenden gå", d. v. s. de "måge sjelfva edligen vittna om hvad dem i dylik tjenstgöring händt, der ej tvänne andra vittnen äro till".

Man kan dock lätteligen, med kännedom om våra förhållanden, inse, att nämnde tjenstemäns tillgörande för jagtlagarnes efterlefnad ingalunda kan blifva tillfyllest; ty hvad allmän åklagare beträffar, så torde, äfven med förutsättande af god vilja och förmåga att häruti vara verksam, dess mångfaldiga och närmare liggande tjensteåliggande deremot lägga hinder, så att